

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता — पद पाठः

षष्ठकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः

सोममन्त्रब्राह्मणनिरूपणं

ॐ नमः परमात्मने । श्री गुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ

यत्। उ॒भौ। वि॒मुच्येति॑ वि—मुच्य॑। आ॒ति॒थ्यम्। गृ॒ह्णी॒यात्। य॒ज्ञम्। वी॒ति॑। छि॒न्द्या॒त्।
यत्। उ॒भौ। अ॒वि॒मुच्ये॒त्यवि॑—मुच्य॑। यथा॑। अना॒गता॒येत्य॑ना—ग॒ताय॑। आ॒ति॒थ्यम्। क्रि॒यते॑।
ता॒दृक्। ए॒व। तत्। वि॒मुक्त॑ इति॒ वि—मुक्तः॑। अ॒न्यः। अ॒न॒द्वान्। भ॒वति॑। अ॒वि॒मुक्त॑ इत्य॒वि—
मुक्तः॑। अ॒न्यः। अथ॑। आ॒ति॒थ्यम्। गृ॒ह्णा॒ति॒। य॒ज्ञस्य॑। स॒न्त॒त्या इति॑ सं—त॒त्यै॑। प॒त्नी॑। अ॒न्वा॒र॒भ॒त॒ इत्य॑नु—आ॒र॒भ॒ते। प॒त्नी॑। हि। पा॒री॒ण॒ह्यस्येति॑ पा॒रि॑—न॒ह्यस्य॑। ई॒शे॑। प॒त्न्या॑। ए॒व। अ॒नु॒म॒त॒मित्य॑नु—म॒तम्। नि॒रि॒ति॑। व॒प॒ति॒। यत्। वै। प॒त्नी॑। य॒ज्ञस्य॑। क॒रोति॑। मि॒थु॒नम्। तत्। अथो॑
इति॑। प॒त्न्याः॑। ए॒व। १ (५०) ॥ [१] ॥ ए॒षः। य॒ज्ञस्य॑। अ॒न्वा॒र॒म्भ॒ इत्य॑नु—आ॒र॒म्भः। अ॒न॒व॒च्छि॒त्त्या इत्य॑न॒व—छि॒त्त्यै॑। याव॑द्भि॒रिति॑ याव॑त्—भिः॑। वै। राजा॑। अ॒नु॒च॒रैरित्य॑नु—च॒रैः॑।
आ॒ग॒च्छ॒तीत्या॑—ग॒च्छ॒ति॒। स॒र्वेभ्यः॑। वै। तेभ्यः॑। आ॒ति॒थ्यम्। क्रि॒यते॑। छ॒न्दा॒श्सि॑। ख॒लु॒।
वै। सोम॑स्य। रा॒ज्ञः। अ॒नु॒च॒राणीत्य॑नु—च॒राणि॑। अ॒ग्नेः॑। आ॒ति॒थ्यम्। अ॒सि॑। वि॒ष्णवे॑। त्वा॒।
इति॑। आ॒ह॒। गा॒य॒त्रियै॑। ए॒व। ए॒तेन॑। क॒रोति॑। सोम॑स्य। आ॒ति॒थ्यम्। अ॒सि॑। वि॒ष्णवे॑। त्वा॒।
इति॑। आ॒ह॒। त्रि॒ष्टुभे॑। ए॒व। ए॒तेन॑। क॒रोति॑। अ॒ति॒थेः॑। आ॒ति॒थ्यम्। अ॒सि॑। वि॒ष्णवे॑। त्वा॒।
इति॑। आ॒ह॒। ज॒ग॒त्यै॑। २ (५०) ॥ [२] ॥ ए॒व। ए॒तेन॑। क॒रोति॑। अ॒ग्नये॑। त्वा॒। रा॒य॒स्पोष॑दाव॒न्न
इति॑ रा॒य॒स्पोष॑—दाव॒न्ने॑। वि॒ष्णवे॑। त्वा॒। इति॑। आ॒ह॒। अ॒नु॒ष्टु॒भ इत्य॑नु—स्तु॒भे॑। ए॒व। ए॒तेन॑।
क॒रोति॑। श्ये॒नाय॑। त्वा॒। सोम॑भृ॒त इति॑ सोम—भृ॒ते॑। वि॒ष्णवे॑। त्वा॒। इति॑। आ॒ह॒। गा॒य॒त्रियै॑।

ए॒व। ए॒तेन॑। क॒रोति॑। पञ्च॑। कृ॒त्वः। गृ॒ह्णाति॑। पञ्चा॑र॒खरेति॑ पञ्च—अ॒खरा॑। प॒ङ्क्तिः॑। पा॒ङ्क्तः॑।
य॒ज्ञः। य॒ज्ञम्। ए॒व। अ॒वेति॑। रु॒न्धे। ब्र॒ह्मवा॑दि॒न इति॑ ब्रह्म—वा॒दिनः॑। व॒दन्ति॑। कस्मा॑त्।
स॒त्यात्। गा॒यत्रि॑यै। उ॒भय॑तः। आ॒तिथ्य॑स्य। क्रि॒यते॑। इति॑। यत्। ए॒व। अ॒दः। सोम॑म्।
एति॑। ३ (५०) ॥ [३] ॥ अ॒हरत्। तस्मा॑त्। गा॒यत्रि॑यै। उ॒भय॑तः। आ॒तिथ्य॑स्य। क्रि॒यते॑।
पु॒रस्ता॑त्। च। उ॒परि॑ष्ठात्। च। शि॒रः। वै। ए॒तत्। य॒ज्ञस्य॑। यत्। आ॒तिथ्य॑म्। न॒वक॑पा॒ल
इति॑ न॒व—क॑पा॒लः। पु॒रोडा॑शः। भ॒वति॑। तस्मा॑त्। न॒वधे॑ति न॒व—धा। शि॒रः। वि॒ष्यूत॑मि॒ति
वि—स्यू॑तम्। न॒वक॑पा॒ल इति॑ न॒व—क॑पा॒लः। पु॒रोडा॑शः। भ॒वति॑। ते। त्रयः॑। त्रि॒कपा॑ला इति॑
त्रि—क॑पा॒लाः। त्रि॒वृते॑ति त्रि—वृ॒ता। स्तोमे॑न। स॒मि॒ता इति॑ सं—मि॒ताः। तेजः॑। त्रि॒वृदि॑ति
त्रि—वृ॒त्। तेजः॑। ए॒व। य॒ज्ञस्य॑। शी॒रुष॑न्न। द॒धाति॑। न॒वक॑पा॒ल इति॑ न॒व—क॑पा॒लः। पु॒रो-
डा॑शः। भ॒वति॑। ते। त्रयः॑। त्रि॒कपा॑ला इति॑ त्रि—क॑पा॒लाः। त्रि॒वृते॑ति त्रि—वृ॒ता। प्रा॒णेने॑ति प्र—
अ॒नेन॑। स॒मि॒ता इति॑ सं—मि॒ताः। त्रि॒वृदि॑ति त्रि—वृ॒त्। वै। ४ (५०) ॥ [४] ॥ प्रा॒ण इति॑
प्र—अ॒नः। त्रि॒वृ॒तमि॑ति त्रि—वृ॒तम्। ए॒व। प्रा॒णमि॑ति प्र—अ॒नम्। अ॒भिपूर्व॑मित्य॒भि—पूर्व॑म्।
य॒ज्ञस्य॑। शी॒रुष॑न्न। द॒धाति॑। प्र॒जाप॑तेरि॒ति प्र॒जा—प॑तेः। वै। ए॒तानि॑। प॒र॒ख्वाणि॑। यत्। अ॒श्व-
वा॒ला इत्य॑श्व—वा॒लाः। ऐ॒र॒ख्वी इति॑। ति॒रश्ची॑ इति॑। यत्। आ॒श्ववा॑ल इत्या॒श्व—वा॒लः। प्र॒स्तर॑
इति॑ प्र—स्तरः॑। भ॒वति॑। ऐ॒र॒ख्वी इति॑। ति॒रश्ची॑ इति॑। प्र॒जाप॑तेरि॒ति प्र॒जा—प॑तेः। ए॒व। तत्।
च॒र॒ख्वुः। स॒मि॒ति। भ॒रति॑। दे॒वाः। वै। याः। आ॒हुती॑रि॒त्या—हु॒तीः। अ॒जुह॑वुः। ताः। अ॒सुराः।
नि॒ष्का॒वम्। आ॒द॒न्न। ते। दे॒वाः। का॒र्ष्य॑म्। अ॒प॒श्य॑न्न। क॒र्म॒ण्यः। वै। क॒र्म। ए॒नेन॑। कु॒र्वीत॑।
इति॑। ते। का॒र्ष्य॑मया॒निति॑ का॒र्ष्य॑—मया॑न्। प॒रि॒धी॒निति॑ प॒रि—धी॑न्। ५ (५०) ॥ [५] ॥
अ॒कुर्व॑त। तैः। वै। ते। र॒ख्वा॑सि। अ॒पेति॑। अ॒घ्न॑त। यत्। का॒र्ष्य॑मया इति॑ का॒र्ष्य॑—मया॑ः।
प॒रि॒धय॑ इति॑ प॒रि—धयः॑। भ॒वन्ति॑। र॒ख्व॑साम्। अ॒प॒ह॒त्या इत्य॑प—ह॒त्यै। स॒मि॒ति। स्पर्श॑यति॑।
र॒ख्व॑साम्। अ॒न॒न्व॒वचा॑रा॒येत्य॑न॒नु—अ॒व॒चा॒राय॑। न। पु॒रस्ता॑त्। प॒रीति॑। द॒धाति॑। आ॒दि॒त्यः।
हि। ए॒व। उ॒द्यन्नि॑त्यु॒त्—य॒न्न। पु॒रस्ता॑त्। र॒ख्वा॑सि। अ॒प॒ह॒न्तीत्य॑प—ह॒न्ति। उ॒द॒ध्वे॑ इति॑।
स॒मि॒धा॒विति॑ सं—इ॒धौ। एति॑। द॒धाति॑। उ॒परि॑ष्ठात्। ए॒व। र॒ख्वा॑सि। अ॒पेति॑। ह॒न्ति। य॒जुषा॑।
अ॒न्याम्। तू॒ष्णीम्। अ॒न्याम्। मि॒थु॒न॒त्वाये॑ति मि॒थु॒न—त्वाय॑। द्वे इति॑। एति॑। द॒धाति॑। द्वि॒पा-

दिति द्वि—पात् । यजमानः । प्रतिष्ठित्या इति प्रति—स्थित्यै । ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म—वादिनः ।
वदन्ति । ६ (५०) ॥ [६] ॥ अग्निः । च । वै । एतौ । सोमः । च । कथा । सोमाय । आतिथ्यम् ।
क्रियते । न । अग्नये । इति । यत् । अग्नौ । अग्निम् । मथित्वा । प्रहरतीति प्र—हरति । तेन । एव ।
अग्नये । आतिथ्यम् । क्रियते । अथो इति । खलु । आहुः । अग्निः । सर्वाः । देवताः । इति । यत् ।
हविः । आसाद्येत्या—साद्य । अग्निम् । मन्थति । हव्याय । एव । आसन्नायेत्या—सन्नाय । सर्वाः ।
देवताः । जनयति ॥ [७] ॥

(पत्न्या एव जगत्या आ त्रिवृद्धै परिधीन् वदन्त्ये कचत्वारिंशच्च)

॥ १ ॥

★

देवासुरा इति देव—असुराः । सयँत्ता इति सं—यत्ताः । आसन्न । ते । देवाः । मिथः ।
विप्रिया इति वि—प्रियाः । आसन्न । ते । अन्यः । अन्यस्मै । ज्यैष्ठ्याय । अतिष्ठमानाः । पञ्चधेति
पञ्च—धा । वीति । अक्रामन्न । अग्निः । वसुभिरिति वसु—भिः । सोमः । रुद्रैः । इन्द्रः । मरु-
द्भिरिति मरुत्—भिः । वरुणः । आदित्यैः । बृहस्पतिः । विश्वैः । देवैः । ते । अमन्यन्त । असु-
रेभ्यः । वै । इदम् । भ्रातृव्येभ्यः । रुद्र्यामः । यत् । मिथः । विप्रिया इति वि—प्रियाः । स्मः ।
याः । नः । इमाः । प्रियाः । तनुवः । ताः । समवद्यामहा इति सं—अवद्यामहै । ताभ्यः । सः ।
निरिति । ऋच्छात् । यः । ८ (५०) ॥ [८] ॥ नः । प्रथमः । अन्यः । अन्यस्मै । द्रुह्यात् । इति ।
तस्मात् । यः । सतानूनग्निणामिति स—तानूनग्निणाम् । प्रथमः । द्रुह्यति । सः । आर्तिम् । एति ।
ऋच्छति । यत् । तानूनग्निमिति तानू—नग्निम् । समवद्यतीति सं—अवद्यति । भ्रातृव्याभिभूत्या
इति भ्रातृव्य—अभिभूत्यै । भवति । आत्मना । परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । पञ्च । कृत्वः ।
अवेति । द्यति । पञ्चधेति पञ्च—धा । हि । ते । तत् । समवाद्यन्तेति सं—अवाद्यन्त । अथो इति ।
पञ्चाख्येति पञ्च—अख्यरा । पङ्क्तिः । पाङ्क्तः । यज्ञः । यज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धे । आपतय
इत्या—पतये । त्वा । गृह्णामि । इति । आह । प्राण इति प्र—अनः । वै । ९ (५०) ॥ [९] ॥
आपतिरित्या—पतिः । प्राणमिति प्र—अनम् । एव । प्रीणाति । परिपतय इति परि—पतये ।
इति । आह । मनः । वै । परिपतिरिति परि—पतिः । मनः । एव । प्रीणाति । तनूनग्र इति तनू—
नग्रे । इति । आह । तनुवः । हि । ते । ताः । समवाद्यन्तेति सं—अवाद्यन्त । शाकराय । इति ।

आह। शक्त्यै॑ हि। ते। ताः। सम॑वाद्यन्तेति॑ सं—अ॒वाद्यन्त॑। शक्म॑न्न। ओजि॑ष्ठाय। इति॑।
 आह। ओजि॑ष्ठम्। हि। ते। तत्। आ॒त्मनः॑। सम॑वाद्यन्तेति॑ सं—अ॒वाद्यन्त॑। अना॑धृष्टमि-
 त्यना॑—धृष्टम्। अ॒सि। अ॒नाधृ॑ष्यमित्य॒ना—धृ॑ष्यम्। इति॑। आह। अना॑धृष्टमित्य॒ना—धृ॑ष्टम्।
 हि। ए॒तत्। अ॒नाधृ॑ष्यमित्य॒ना—धृ॑ष्यम्। दे॒वाना॑म्। ओजः॑। १० (५०) ॥ [१०] ॥ इति॑।
 आह। दे॒वाना॑म्। हि। ए॒तत्। ओजः॑। अ॒भि॒श॒स्ति॒पा इत्य॑भि॒श॒स्ति—पाः। अ॒न॒भि॒श॒स्ते॒न्य-
 मित्य॑न॒भि—श॒स्ते॒न्यम्। इति॑। आह। अ॒भि॒श॒स्ति॒पा इत्य॑भि॒श॒स्ति—पाः। हि। ए॒तत्। अ॒न॒भि॒-
 श॒स्ते॒न्यमित्य॑न॒भि—श॒स्ते॒न्यम्। अ॒न्वि॒ति। मे। दी॒र्खाम्। दी॒र्खाप॑तिरिति॑ दी॒र्खा—प॑तिः।
 म॒न्य॒ताम्। इति॑। आह। य॒थाय॑जुरिति॑ यथा—य॒जुः। ए॒व। ए॒तत्। घृ॒तम्। वै। दे॒वाः। वज्र॑म्।
 कृ॒त्वा। सोम॑म्। अ॒घ्न॒न्न। अ॒न्ति॒कम्। इ॒व। खलु॑। वै। अ॒स्य। ए॒तत्। च॒र॒न्ति॒। यत्। ता॒नू-
 न॒ग्रेणे॑ति॑ ता॒नू—न॒ग्रेण॑। प्र॒च॒र॒न्तीति॑ प्र—च॒र॒न्ति॒। अ॒शु॒र॒शु॒रित्य॑शुः—अ॒शुः। ते। दे॒व।
 सोम॑। एति॑। प्या॒य॒ताम्। इति॑। आह। यत्। ११ (५०) ॥ [११] ॥ ए॒व। अ॒स्य। अ॒पु॒वा-
 य॒ते॑। यत्। मी॒य॒ते। तत्। ए॒व। अ॒स्य। ए॒तेन॑। एति॑। प्या॒य॒य॒ति॒। एति॑। तु॒भ्यम्। इन्द्रः॑।
 प्या॒य॒ताम्। एति॑। त्वम्। इन्द्रा॑य। प्या॒य॒स्व॒। इति॑। आह। उ॒भौ। ए॒व। इन्द्र॑म्। च॒। सोम॑म्।
 च॒। एति॑। प्या॒य॒य॒ति॒। एति॑। प्या॒य॒य॒। स॒खीन्। स॒न्या। मे॒धया॑। इति॑। आह। ऋ॒त्वि॒जः। वै।
 अ॒स्य। स॒खायः॑। ता॒न॒। ए॒व। एति॑। प्या॒य॒य॒ति॒। स्व॒स्ति॒। ते। दे॒व। सोम॑। सु॒त्याम्। अ॒शीय॑।
 १२ (५०) ॥ [१२] ॥ इति॑। आह। आ॒शि॒ष॒मित्या॑—शि॒ष॒म्। ए॒व। ए॒ताम्। एति॑। शा॒स्ते।
 प्रेति॑। वै। ए॒ते। अ॒स्मात्। लो॒कात्। च्य॒व॒न्ते॒। ये। सोम॑म्। आ॒प्या॒य॒य॒न्तीत्या॑—प्या॒य॒य॒न्ति॒।
 अ॒न्त॒रि॒ख्व॒दे॒वत्य॑ इत्य॒न्त॒रि॒ख्व—दे॒वत्यः॑। हि। सोमः॑। आ॒प्या॒यित॑ इत्या—प्या॒यितः॑। एष्टः॑।
 रा॒यः। प्रेति॑। इ॒षे। भ॒गाय॑। इति॑। आह। द्या॒वापृ॑थि॒वीभ्या॑मिति॑ द्या॒वा—पृ॑थि॒वीभ्या॑म्। ए॒व।
 न॒म॒स्कृ॒त्येति॑ नमः—कृ॒त्य॑। अ॒स्मि॒न्न। लो॒के। प्र॒तीति॑। ति॒ष्ठ॒न्ति॒। दे॒वा॒सुरा॑ इति॑ दे॒व—अ॒सुराः॑।
 स॒य्य॑त्ता इति॑ सं—य॒त्ताः। आ॒स॒न्न॒। ते। दे॒वाः। बि॒भ्य॑तः। अ॒ग्निम्। प्रेति॑। अ॒वि॒श॒न्न॒। तस्मा॑त्।
 आ॒हुः। अ॒ग्निः। स॒वाः। दे॒वताः॑। इति॑। ते। १३ (५०) ॥ [१३] ॥ अ॒ग्निम्। ए॒व। व॒रूथ॑म्।
 कृ॒त्वा। अ॒सुरा॑न्। अ॒भीति॑। अ॒भ॒व॒न्न॒। अ॒ग्निम्। इ॒व। खलु॑। वै। ए॒षः। प्रेति॑। वि॒श॒ति॒। यः।
 अ॒वा॒न्त॒र॒दी॒र्खामित्य॑वा॒न्त॒र—दी॒र्खाम्। उ॒पैती॑त्यु॒प—एति॑। भ्रातृ॑व्याभिभूत्या इति॑ भ्रातृ॑व्य—

अभिभूत्यै। भवति। आत्मना। परेति। अस्य। भ्रातृव्यः। भवति। आत्मानम्। एव। दीर्घ्या।
पाति। प्रजामिति प्र—जाम्। अवान्तरदीर्घयेत्यवान्तर—दीर्घ्या। सन्तरामिति सं—तराम्।
मेखलाम्। समायच्छत इति सं—आयच्छते। प्रजेति प्र—जा। हि। आत्मनः। अन्तरतरेत्य-
न्तर—तरा। तप्तव्रत इति तप्त—व्रतः। भवति। मदन्तीभिः। मार्जयते। निरिति। हि। अग्निः।
शीतेन। वायति। समिद्ध्या इति सं—इद्ध्यै। या। ते। अग्ने। रुद्रिया। तनूः। इति। आह।
स्वया। एव। एनत्। देवतया। व्रतयति। सयोनित्वायेति सयोनि—त्वायं। शान्त्यै ॥ [१४] ॥

(यो वा ओज आह य दशीये ति ते ऽग्न एकादश च)

॥ २ ॥

★

तेषाम्। असुराणाम्। तिस्रः। पुरः। आसन्न। अयस्मयी। अवमा। अथ। रजता। अथ।
हरिणी। ताः। देवाः। जेतुम्। न। अशक्नुवन्न। ताः। उपसदेत्युप—सदा। एव। अजिगीषन्न।
तस्मात्। आहुः। यः। च। एवम्। वेद। यः। च। न। उपसदेत्युप—सदा। वै। महापु-
रमिति महा—पुरम्। जयन्ति। इति। ते। इषुम्। समिति। अकुर्वत। अग्निम्। अनीकम्।
सोमम्। शल्यम्। विष्णुम्। तेजन्म। ते। अब्रुवन्न। कः। इमाम्। असिष्यति। इति। १५ (५०)
॥ [१५] ॥ रुद्रः। इति। अब्रुवन्न। रुद्रः। वै। क्रूरः। सः। अस्यतु। इति। सः। अब्रवीत्।
वरम्। वृणौ। अहम्। एव। पशूनाम्। अधिपतिरित्यधि—पतिः। असानि। इति। तस्मात्।
रुद्रः। पशूनाम्। अधिपतिरित्यधि—पतिः। ताम्। रुद्रः। अवेति। असृजत्। सः। तिस्रः।
पुरः। भित्वा। एभ्यः। लोकेभ्यः। असुरान्। प्रेति। अनुदत्। यत्। उपसद् इत्युप—सदः।
उपसद्यन्त इत्युप—सद्यन्ते। भ्रातृव्यपराणुत्या इति भ्रातृव्य—पराणुत्यै। न। अन्याम्। आहु-
तिमित्या—हुतिम्। पुरस्तात्। जुहुयात्। यत्। अन्याम्। आहुतिमित्या—हुतिम्। पुरस्तात्।
जुहुयात्। १६ (५०) ॥ [१६] ॥ अन्यत्। मुखम्। कुर्यात्। स्रुवेण। आधारमित्या—धारम्।
एति। धारयति। यज्ञस्य। प्रज्ञात्या इति प्र—ज्ञात्यै। पराङ्। अतिक्रम्येत्यति—क्रम्यं। जुहोति।
पराचः। एव। एभ्यः। लोकेभ्यः। यजमानः। भ्रातृव्यान्। प्रेति। नुदते। पुनः। अत्या-
क्रम्येत्यति—आक्रम्यं। उपसदमित्युप—सदम्। जुहोति। प्रणुद्येति प्र—नुद्यं। एव। एभ्यः।
लोकेभ्यः। भ्रातृव्यान्। जित्वा। भ्रातृव्यलोकमिति भ्रातृव्य—लोकम्। अभ्यारौहतीत्यभि—

आरोहति। देवाः। वै। याः। प्रातः। उपसद इत्युप—सदः। उपासीदन्नित्युप—असीदन्न।
 अहः। ताभिः। असुरान्। प्रेति। अनुदन्त। याः। सायम्। रात्रियै। ताभिः। यत्। सायम्प्रा-
 तरिति सायम्—प्रातः। उपसद इत्युप—सदः। १७ (५०) ॥ [१७] ॥ उपसद्यन्त इत्युप—
 सद्यन्ते। अहोरात्राभ्यामित्यहः—रात्राभ्याम्। एव। तत्। यजमानः। भ्रातृव्यान्। प्रेति। नुदते।
 याः। प्रातः। याज्याः। स्युः। ताः। सायम्। पुरोनुवाक्या इति पुरः—अनुवाक्याः। कुर्यात्।
 अयातयामत्वायेत्ययातयाम—त्वाय। तिस्रः। उपसद इत्युप—सदः। उपेति। एति। त्रयः।
 इमे। लोकाः। इमान्। एव। लोकान्। प्रीणाति। षट्। समिति। पद्यन्ते। षट्। वै। ऋतवः।
 ऋतून्। एव। प्रीणाति। द्वादश। अहीने। सोमे। उपेति। एति। द्वादश। मासाः। सव्वथ्सर
 इति सं—वथ्सरः। सव्वथ्सरमिति सं—वथ्सरम्। एव। प्रीणाति। चतुर्विंशतिरिति चतुः—
 विंशतिः। समिति। १८ (५०) ॥ [१८] ॥ पद्यन्ते। चतुर्विंशतिरिति चतुः—विंशतिः।
 अर्द्धमासा इत्यर्द्ध—मासाः। अर्द्धमासानित्यर्ध—मासान्। एव। प्रीणाति। आराग्रामित्यारा—
 अग्राम्। अवान्तरदीर्घामित्यवान्तर—दीर्घाम्। उपेति। इयात्। यः। कामयेत। अस्मिन्न।
 मे। लोके। अर्द्धकम्। स्यात्। इति। एकम्। अग्रे। अथ। द्वौ। अथ। त्रीन्। अथ। चतुरः।
 एषा। वै। आराग्रेत्यारा—अग्रा। अवान्तरदीर्घेत्यवान्तर—दीर्घा। अस्मिन्न। एव। अस्मै।
 लोके। अर्द्धकम्। भवति। परोवरीयसीमिति परः—वरीयसीम्। अवान्तरदीर्घामित्यवा-
 न्तर—दीर्घाम्। उपेति। इयात्। यः। कामयेत। अमुष्मिन्न। मे। लोके। अर्द्धकम्। स्यात्।
 इति। चतुरः। अग्रे। अथ। त्रीन्। अथ। द्वौ। अथ। एकम्। एषा। वै। परोवरीयसीति परः—
 वरीयसी। अवान्तरदीर्घेत्यवान्तर—दीर्घा। अमुष्मिन्न। एव। अस्मै। लोके। अर्द्धकम्।
 भवति ॥ [१९] ॥

(असिष्यतीति जुहुयाथ सायं प्रातरुपसदश्चतुर्विंशतिः सं चतुरोऽग्रे षोडश च)

॥ ३ ॥

सुवर्गमिति सुवः—गम्। वै। एते। लोकम्। यन्ति। ये। उपसद इत्युप—सदः। उपयन्ती-
 युप—यन्ति। तेषाम्। यः। उन्नयत इत्युत्—नयते। हीयते। एव। सः। न। उदिति। अनेषि।
 इति। सूनीयमिति सु—उनीयम्। इव। यः। वै। स्वार्थेतामिति स्वार्थ—इताम्। यताम्।

श्रान्तः। हीयते। उत। सः। निष्ठायां। सह। वसति। तस्मात्। सकृत्। उन्नीयेत्युत—नीयं।
न। अपरम्। उदिति। नयेत्। ददधा। उदिति। नयेत्। एतत्। वै। पशूनाम्। रूपम्। रूपेण।
एव। पशून्। अवेति। रुन्धे। २० (५०) ॥ [२०] ॥ यज्ञः। देवेभ्यः। निलायत। विष्णुः।
रूपम्। कृत्वा। सः। पृथिवीम्। प्रेति। अविशत्। तम्। देवाः। हस्तान्। स्रग्भ्येति सं—रभ्यं।
ऐच्छन्न। तम्। इन्द्रः। उपर्युपरीत्युपरि—उपरि। अतीति। अक्रामत्। सः। अब्रवीत्। कः।
मा। अयम्। उपर्युपरीत्युपरि—उपरि। अतीति। अक्रमीत्। इति। अहम्। दुर्ग इति दुः—गे।
हन्ता। इति। अथ। कः। त्वम्। इति। अहम्। दुर्गादिति दुः—गात्। आहर्तेत्या—हर्ता। इति।
सः। अब्रवीत्। दुर्ग इति दुः—गे। वै। हन्ता। अवोचथाः। वराहः। अयम्। वाममोष इति
वाम—मोषः। २१ (५०) ॥ [२१] ॥ सप्तानाम्। गिरीणाम्। परस्तात्। वित्तम्। वेद्यम्। असु-
राणाम्। बिभर्ति। तम्। जहि। यदि। दुर्ग इति दुः—गे। हन्ता। असि। इति। सः। दर्भपुञ्जील-
मिति दर्भ—पुञ्जीलम्। उद्धृयेत्युत—वृह्यं। सप्त। गिरीन्। भित्वा। तम्। अहन्न। सः। अब्रवीत्।
दुर्गादिति दुः—गात्। वै। आहर्तेत्या—हर्ता। अवोचथाः। एतम्। एति। हर। इति। तम्।
एभ्यः। यज्ञः। एव। यज्ञम्। एति। अहरत्। यत्। तत्। वित्तम्। वेद्यम्। असुराणाम्। अवि-
न्दन्त। तत्। एकम्। वेद्यै। वेदित्वमिति वेदि—त्वम्। असुराणाम्। २२ (५०) ॥ [२२] ॥ वै।
इयम्। अग्रे। आसीत्। यावत्। आसीनः। परापश्यतीति परा—पश्यति। तावत्। देवानाम्।
ते। देवाः। अब्रुवन्न। अस्तु। एव। नः। अस्याम्। अपीति। इति। कियत्। वः। दास्यामः।
इति। यावत्। इयम्। सलावृकी। त्रिः। परिक्रामतीति परि—क्रामति। तावत्। नः। दत्त।
इति। सः। इन्द्रः। सलावृकी। रूपम्। कृत्वा। इमाम्। त्रिः। सर्वतः। परीति। अक्रामत्।
तत्। इमाम्। अविन्दन्त। यत्। इमाम्। अविन्दन्त। तत्। वेद्यै। वेदित्वमिति वेदि—त्वम्।
२३ (५०) ॥ [२३] ॥ सा। वै। इयम्। सर्वा। एव। वेदिः। इयति। श्रव्यामि। इति। तु।
वै। अवमायेत्यव—मायं। यजन्ते। त्रिंशत्। पदानि। पश्चात्। तिरश्चीं। भवति। षड्विंशदिति
षट्—त्रिंशत्। प्राचीं। चतुर्विंशतिरिति चतुः—विंशतिः। पुरस्तात्। तिरश्चीं। दशदशेति
दश—दश। समिति। पद्यन्ते। दशांखरेति दश—अखरा। विराडिति वि—राट्। अन्नम्।
विराडिति वि—राट्। विराजेति वि—राजा। एव। अन्नाद्यमित्यन्न—अद्यम्। अवेति। रुन्धे।

उदिति॑ । ह॒न्ति॑ । यत् । ए॒व । अ॒स्याः । अ॒मे॒द्ध्यम् । तत् । अपेति॑ । ह॒न्ति॑ । उदिति॑ । ह॒न्ति॑ ।
तस्मा॑त् । ओष॑धयः । पे॒रेति॑ । भ॒वन्ति॑ । ब॒रु॒हिः । स्तृ॒णाति॑ । तस्मा॑त् । ओष॑धयः । पु॒नः । ए॒ति॑ ।
भ॒वन्ति॑ । उत्त॑रमित्यु॒त्—त॒रम् । ब॒रु॒हिषः । उत्त॑रब॒रु॒हिरित्यु॒त्तर—ब॒रु॒हिः । स्तृ॒णाति॑ । प्र॒जा इति॑
प्र—जाः । वै । ब॒रु॒हिः । यज॑मानः । उत्त॑रब॒रु॒हिरित्यु॒त्तर—ब॒रु॒हिः । यज॑मानम् । ए॒व । अ॒य॒ज॒मा॒नात् । उत्त॑रमित्यु॒त्—
त॒रम् । क॒रोति॑ । तस्मा॑त् । यज॑मानः । अ॒य॒ज॒मा॒नात् । उत्त॑र इत्यु॒त्—
त॒रः ॥ [२४] ॥

(रुन्धे वाममोषो वेदित्वमसुराणां वेदित्वं भवन्ति पञ्चविंशतिश्च)

॥ ४ ॥

यत् । वै । अ॒नी॒शा॒नः । भा॒रम् । आ॒द॒त्त इत्या॑—द॒त्ते । वी॒ति॑ । वै । सः । लि॒श॒ते । यत् ।
द्वा॒द॒श । सा॒ह॒स्येति॑ स—अ॒ह॒स्य॑ । उ॒प॒स॒द इत्यु॒प—स॒दः । स्युः । ति॒स्रः । अ॒ही॒न॒स्य॑ । य॒ज्ञ॒स्य॑ ।
वि॒लो॒मेति॑ वि—लो॒म॑ । क्रि॒येत॑ । ति॒स्रः । ए॒व । सा॒ह॒स्येति॑ स—अ॒ह॒स्य॑ । उ॒प॒स॒द इत्यु॒प—स॒दः ।
द्वा॒द॒श । अ॒ही॒न॒स्य॑ । य॒ज्ञ॒स्य॑ । स॒वी॒र्य॒त्वायेति॑ स॒वी॒र्य॑—त्वा॒य॑ । अथो॑ इति॑ । स॒लो॒मेति॑ स—लो॒म॑ ।
क्रि॒य॒ते । व॒थ्स॒स्य॑ । ए॒कः । स्त॒नः । भा॒गी । हि । सः । अथ॑ । ए॒कम् । स्त॒नम् । व्र॒तम् । उ॒पेति॑ ।
ए॒ति॑ । अथ॑ । द्वौ । अथ॑ । त्री॒न् । अथ॑ । च॒तु॒रः । ए॒तत् । वै । २५ (५०) ॥ [२५] ॥ रू॒षुर॒प॒—
वी॒ति॑ रू॒षुर॒—प॒वि॑ । ना॒म॑ । व्र॒तम् । ये॒न॑ । प्रे॒ति॑ । जा॒तान् । भ्रातृ॑व्यान् । नु॒द॒ते॑ । प्र॒ती॒ति॑ । ज॒नि॒ष्य॒मा॒णान् ।
अथो॑ इति॑ । क॒नी॒य॒सा । ए॒व । भू॒यः । उ॒पेति॑ । ए॒ति॑ । च॒तु॒रः । अ॒ग्रे॑ । स्त॒नान् । व्र॒तम् ।
उ॒पेति॑ । ए॒ति॑ । अथ॑ । त्री॒न् । अथ॑ । द्वौ । अथ॑ । ए॒कम् । ए॒तत् । वै । सु॒ज॒घ्न॒मिति॑ सु—ज॒घ्न॒म् ।
ना॒म॑ । व्र॒तम् । त॒प॒स्य॑म् । सु॒व॒र्ग्य॒मिति॑ सु॒वः—ग्य॑म् । अथो॑ इति॑ । प्रे॒ति॑ । ए॒व । जा॒य॒ते । प्र॒ज॒येति॑
प्र—ज॒या॑ । प॒शु॒भिरिति॑ प॒शु—भिः । य॒वा॒गूः । रा॒ज॒न्य॒स्य॑ । व्र॒तम् । कू॒रा । इ॒व । वै । य॒वा॒गूः ।
कू॒रः । इ॒व । २६ (५०) ॥ [२६] ॥ रा॒ज॒न्यः । व॒ज्र॒स्य॑ । रू॒पम् । स॒मृ॒द्ध्या॑ इति॑ सं—ऋ॒द्ध्यै॑ ।
आ॒मि॒र॒षा॑ । वै॒श॒य॒स्य॑ । पा॒क॒य॒ज्ञ॒स्येति॑ पा॒क—य॒ज्ञ॒स्य॑ । रू॒पम् । पु॒ष्ट्यै॑ । प॒यः । ब्रा॒ह्म॒ण॒स्य॑ । ते॒जः ।
वै । ब्रा॒ह्म॒णः । ते॒जः । प॒यः । ते॒ज॒सा । ए॒व । ते॒जः । प॒यः । आ॒त्म॒न् । ध॒त्ते । अथो॑ इति॑ । प॒य॒सा ।
वै । ग॒र्भैः । व॒र्द्ध॒न्ते॑ । ग॒र्भैः । इ॒व । ख॒लु॒ । वै । ए॒षः । यत् । दी॒र्घि॒तः । यत् । अ॒स्य॑ । प॒यः ।
व्र॒तम् । भ॒वति॑ । आ॒त्मा॒नम् । ए॒व । तत् । व॒र्द्ध॒यति॑ । त्रि॒व्र॒त इति॑ त्रि—व्र॒तः । वै । म॒नुः । आ॒सी॒त् ।

द्विव्रता इति द्वि—व्रताः । असुराः । एकव्रता इत्येक—व्रताः । २७ (५०) ॥ [२७] ॥ देवाः ।
 प्रातः । म॒द्ध्यन्दि॑ने । सा॒यम् । तत् । मनोः॑ । व्रतम् । आ॒सीत् । पा॒क॒य॒ज्ञस्येति॑ पा॒क—य॒ज्ञस्य॑ ।
 रू॒पम् । पु॒ष्ट्यै॑ । प्रा॒तः । च । सा॒यम् । च । असुरा॑णाम् । निर्म॒द्ध्यमि॑ति निः—म॒द्ध्यम् । र॒षुधः॑ ।
 रू॒पम् । ततः॑ । ते । परेति॑ । अ॒भव॒न्न । म॒द्ध्यन्दि॑ने । म॒द्ध्यरा॒त्र इति॑ म॒द्ध्य—रा॒त्रे । दे॒वाना॑म् ।
 ततः॑ । ते । अ॒भव॒न्न । सु॒वर्गमि॑ति सु॒वः—गम् । लो॒कम् । आ॒यन्न॑ । यत् । अ॒स्य । म॒द्ध्यन्दि॑ने ।
 म॒द्ध्यरा॒त्र इति॑ म॒द्ध्य—रा॒त्रे । व्रतम् । भव॑ति । म॒द्ध्यतः॑ । वै । अ॒न्नेन॑ । भु॒ञ्जते॑ । म॒द्ध्यतः॑ ।
 ए॒व । तत् । ऊ॒र्जम् । ध॒त्ते । भ्रातृ॑व्याभिभूत्या इति भ्रातृ॑व्य—अ॒भिभू॒त्यै । भव॑ति । आ॒त्मना॑ । २८
 (५०) ॥ [२८] ॥ परेति॑ । अ॒स्य । भ्रातृ॑व्यः । भव॑ति । गर्भः॑ । वै । ए॒षः । यत् । दी॒र्घि॒षतः॑ ।
 योनिः॑ । दी॒र्घि॒षत॒विमि॑तमिति दी॒र्घि॒षत—वि॑मितम् । यत् । दी॒र्घि॒षतः॑ । दी॒र्घि॒षत॒विमि॑तादिति॑
 दी॒र्घि॒षत—वि॑मितात् । प्र॒वसे॑दिति प्र—वसे॑त् । यथा॑ । योनेः॑ । गर्भः॑ । स्क॒न्दति॑ । ता॒दृक् । ए॒व ।
 तत् । न । प्र॒वस्त॒व्यमि॑ति प्र—वस्त॒व्यम् । आ॒त्मनः॑ । गो॒पी॒थाय॑ । ए॒षः । वै । व्या॒घ्रः । कु॒ल—
 गो॒प इति॑ कु॒ल—गो॒पः । यत् । अ॒ग्निः । तस्मा॑त् । यत् । दी॒र्घि॒षतः॑ । प्र॒वसे॑दिति प्र—वसे॑त् ।
 सः । ए॒नम् । ई॒श्वरः॑ । अ॒नू॒त्थायेत्य॑नु—उ॒त्थाय॑ । ह॒न्तोः॑ । न । प्र॒वस्त॒व्यमि॑ति प्र—वस्त॒व्यम् ।
 आ॒त्मनः॑ । गु॒प्त्यै॑ । द॒र्घि॒णतः॑ । श॒ये । ए॒तत् । वै । यज॑मानस्य । आ॒यत॑नमित्या॑—य॒तनम् । स्वे ।
 ए॒व । आ॒यत॑न इत्या॑—य॒तने । श॒ये । अ॒ग्निम् । अ॒भ्या॒वृ॒त्येत्य॑भि—आ॒वृ॒त्य । श॒ये । दे॒वताः॑ । ए॒व ।
 य॒ज्ञम् । अ॒भ्या॒वृ॒त्येत्य॑भि—आ॒वृ॒त्य । श॒ये ॥ [२९] ॥

(एतद्वैकूर इवैकव्रता आत्मना यजमानस्य त्रयोदश च)

॥ ५ ॥

★

पुरोह॑विषीति पुरः—ह॒वि॒षि । दे॒व॒य॒ज॒न इति॑ दे॒व—य॒ज॒ने । या॒ज॒येत् । यम् । का॒मये॑त् ।
 उपेति॑ । ए॒नम् । उ॒त्तर॑ इत्यु॒त्—त॒रः । य॒ज्ञः । न॒मेत् । अ॒भीति॑ । सु॒वर्गमि॑ति सु॒वः—गम् ।
 लो॒कम् । ज॒येत् । इति॑ । ए॒तत् । वै । पुरोह॑विरिति पुरः—ह॒विः । दे॒व॒य॒ज॒नमि॑ति दे॒व—य॒ज॒नम् ।
 यस्य॑ । होता॑ । प्रा॒तर॒नु॒वा॒कमि॑ति प्रा॒तः—अ॒नु॒वा॒कम् । अ॒नु॒ब्रु॒वन्नित्य॑नु—ब्रु॒वन्न॑ । अ॒ग्निम् । अ॒पः ।
 आ॒दि॒त्यम् । अ॒भीति॑ । वि॒पश्य॑तीति वि—पश्य॑ति । उपेति॑ । ए॒नम् । उ॒त्तर॑ इत्यु॒त्—त॒रः । य॒ज्ञः ।
 न॒मति॑ । अ॒भीति॑ । सु॒वर्गमि॑ति सु॒वः—गम् । लो॒कम् । ज॒यति॑ । आ॒प्ते । दे॒व॒य॒ज॒न इति॑ दे॒व—

यजने। याजयेत्। भ्रातृव्यवन्तमिति भ्रातृव्य—वन्तम्। पन्थाम्। वा। अधिस्पर्शयेदित्यधि—
 स्पर्शयेत्। कर्तम्। वा। यावत्। न। अनसे। यातवै। ३० (५०) ॥ [३०] ॥ न। रथाय।
 एतत्। वै। आसम्। देवयजनमिति देव—यजनम्। आप्नोति। एव। भ्रातृव्यम्। न। एनम्।
 भ्रातृव्यः। आप्नोति। एकोन्नत इत्येक—उन्नते। देवयजन इति देव—यजने। याजयेत्। पशु-
 काममिति पशु—कामम्। एकोन्नतादित्येक—उन्नतात्। वै। देवयजनादिति देव—यजनात्।
 अङ्गिरसः। पशून्। असृजन्त। अन्तरा। सदोहविर्द्धाने इति सदः—हविर्द्धाने। उन्नतमित्युत्—
 नतम्। स्यात्। एतत्। वै। एकोन्नतमित्येक—उन्नतम्। देवयजनमिति देव—यजनम्। पशु-
 मानिति पशु—मान्। एव। भवति। त्र्युन्नत इति त्रि—उन्नते। देवयजन इति देव—यजने।
 याजयेत्। सुवर्गकाममिति सुवर्ग—कामम्। त्र्युन्नतादिति त्रि—उन्नतात्। वै। देवयजनादिति
 देव—यजनात्। अङ्गिरसः। सुवर्गमिति सुवः—गम्। लोकम्। आयन्न। अन्तरा। आहवनी-
 यमित्या—हवनीयम्। च। हविर्द्धानमिति हविः—धानम्। च। ३१ (५०) ॥ [३१] ॥ उन्नत-
 मित्युत्—नतम्। स्यात्। अन्तरा। हविर्द्धानमिति हविः—धानम्। च। सदः। च। अन्तरा।
 सदः। च। गार्हपत्यमिति गार्ह—पत्यम्। च। एतत्। वै। त्र्युन्नतमिति त्रि—उन्नतम्। देवय-
 जनमिति देव—यजनम्। सुवर्गमिति सुवः—गम्। एव। लोकम्। एति। प्रतिष्ठित इति प्रति—
 स्थिते। देवयजन इति देव—यजने। याजयेत्। प्रतिष्ठाकाममिति प्रतिष्ठा—कामम्। एतत्। वै।
 प्रतिष्ठितमिति प्रति—स्थितम्। देवयजनमिति देव—यजनम्। यत्। सर्वतः। समम्। प्रतीति।
 एव। तिष्ठति। यत्र। अन्याअन्या इत्यन्याः—अन्याः। ओषधयः। व्यतिषक्ता इति वि—अति-
 षक्ताः। स्युः। तत्। याजयेत्। पशुकाममिति पशु—कामम्। एतत्। वै। पशूनाम्। रूपम्।
 रूपेण। एव। अस्मै। पशून्। ३२ (५०) ॥ [३२] ॥ अवेति। रुन्धे। पशुमानिति पशु—
 मान्। एव। भवति। निरृद्धतिगृहीत इति निरृद्धति—गृहीते। देवयजन इति देव—यजने।
 याजयेत्। यम्। कामयेत्। निरृद्धत्येति निः—ऋत्या। अस्य। यज्ञम्। ग्राहयेयम्। इति। एतत्।
 वै। निरृद्धतिगृहीतमिति निरृद्धति—गृहीतम्। देवयजनमिति देव—यजनम्। यत्। सदृश्यै।
 सत्याः। ऋषम्। निरृद्धत्येति निः—ऋत्या। एव। अस्य। यज्ञम्। ग्राहयति। व्यावृत्त इति
 वि—आवृत्ते। देवयजन इति देव—यजने। याजयेत्। व्यावृत्काममिति व्यावृत्—कामम्। यम्।

पात्रे॑ । वा । तल्पे॑ । वा । मीमा॑सेरन्न । प्राचीन॑म् । आ॒ह॒व॒नी॒या॒दि॒त्या॑—ह॒व॒नी॒या॑त् । प्र॒व॒ण॒मि॒ति॑
प्र—व॒नम् । स्या॒त् । प्र॒ती॒ची॒न॑म् । गा॒र॒ह॒प॒त्या॒दि॒ति॑ गा॒र॒ह॒—प॒त्या॒त् । ए॒तत् । वै । व्या॒वृ॒त्त॒मि॒ति॑
वि—आ॒वृ॒त्त॒म् । दे॒व॒य॒ज॒न॒मि॒ति॑ दे॒व—य॒ज॒न॒म् । वी॒ति॑ । पा॒प्म॒ना॑ । भ्रातृ॒व्ये॒ण । ए॒ति॑ । वर्त॑ते । न ।
ए॒नम् । पात्रे॑ । न । तल्पे॑ । मी॒मा॑स॒न्ते । का॒र्ये॑ । दे॒व॒य॒ज॒न॒ इति॑ दे॒व—य॒ज॒ने । या॒ज॒ये॒त् । भू॒ति॒का॒-
म॒मि॒ति॑ भू॒ति॑—का॒मम् । का॒र्यः । वै । पु॒रु॒षः । भ॒व॒ति॑ । ए॒व ॥ [३३] ॥

(यात॒वै ह॒वि॒र्धानं॑ च प॒शून् पा॒प्म॒ना ऽष्टा॑दश च)

॥ ६ ॥

★

तेभ्यः । उ॒त्तर॒वे॒दि॒रि॒त्यु॒त्तर॑—वे॒दिः । सि॒न्हीः । रू॒पम् । कृ॒त्वा । उ॒भया॑न् । अ॒न्तरा॑ । अ॒प॒क्र॒-
म्ये॒त्य॒प—क्र॒म्य॑ । अ॒ति॒ष्ठ॒त् । ते । दे॒वाः । अ॒म॒न्य॒न्त॒ । य॒तरा॑न् । वै । इ॒यम् । उ॒पा॒व॒थ्स्य॑तीत्यु॒प—
आ॒व॒थ्स्य॑ति॒ । ते । इ॒दम् । भ॒वि॒ष्य॒न्ति॒ । इति॑ । ता॒म् । उ॒पे॒ति॑ । अ॒म॒न्त्र॒य॒न्त॒ । सा । अ॒ब्र॒वी॒त् ।
व॒रम् । वृ॒णै । सर्वा॑न् । म॒या । का॒मा॑न् । वी॒ति॑ । अ॒श्न॒व॒थ॒ । पूर्वा॑म् । तु । मा । अ॒ग्नेः । आ॒हु॒-
ति॒रि॒त्या—हु॒तिः । अ॒श्न॒व॒तै॒ । इति॑ । तस्मा॑त् । उ॒त्तर॒वे॒दि॒मि॒त्यु॒त्तर॑—वे॒दिम् । पूर्वा॑म् । अ॒ग्नेः ।
व्या॒घा॒र॒य॒न्तीति॑ वि—आ॒घा॒र॒य॒न्ति॒ । वा॒रे॒वृ॒त॒मि॒ति॑ वा॒रे—वृ॒त॒म् । हि । अ॒स्यै॒ । श॒म्य॒या । प॒री॒ति॑ ।
मि॒मी॒ते । ३४ (५०) ॥ [३४] ॥ मा॒त्रा॑ । ए॒व । अ॒स्यै॒ । सा । अ॒थो इति॑ । यु॒क्तेन॑ । ए॒व । यु॒क्तम् ।
अ॒वे॒ति॑ । रु॒न्धे॒ । वि॒त्ता॒य॒नीति॑ वि॒त्त—अ॒य॒नी । मे । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । वि॒त्ता॒ । हि । ए॒ना॒न् ।
आ॒व॒त् । ति॒क्ता॒य॒नीति॑ ति॒क्त—अ॒य॒नी । मे । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । ति॒क्ता॒न् । हि । ए॒ना॒न् । आ॒व॒त् ।
अ॒व॒ता॒त् । मा । ना॒थि॒तम् । इति॑ । आ॒ह॒ । ना॒थि॒ता॒न् । हि । ए॒ना॒न् । आ॒व॒त् । अ॒व॒ता॒त् । मा ।
व्य॒थि॒तम् । इति॑ । आ॒ह॒ । व्य॒थि॒ता॒न् । हि । ए॒ना॒न् । आ॒व॒त् । वि॒देः । अ॒ग्निः । न॒भः । ना॒म॒ । ३५
(५०) ॥ [३५] ॥ अ॒ग्ने॑ । अ॒ङ्गि॒रः । इति॑ । त्रिः । ह॒र॒ति॒ । ये । ए॒व । ए॒षु । लो॒केषु॑ । अ॒ग्नयः॑ । ता॒न् ।
ए॒व । अ॒वे॒ति॑ । रु॒न्धे॒ । तू॒ष्णी॒म् । च॒तु॒र्थम् । ह॒र॒ति॒ । अ॒नि॒रु॒क्त॒मि॒त्य॒निः—उ॒क्तम् । ए॒व । अ॒वे॒ति॑ ।
रु॒न्धे॒ । सि॒न्हीः । अ॒सि॒ । म॒हि॒षीः । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । सि॒न्हीः । हि । ए॒षा । रू॒पम् । कृ॒त्वा ।
उ॒भया॑न् । अ॒न्तरा॑ । अ॒प॒क्र॒म्ये॒त्य॒प—क्र॒म्य॑ । अ॒ति॒ष्ठ॒त् । उ॒रु । प्र॒थ॒स्व॒ । उ॒रु । ते । य॒ज्ञ॒प॒ति॒रिति॑
य॒ज्ञ—प॒तिः । प्र॒थ॒ता॒म् । इति॑ । आ॒ह॒ । य॒ज॒मा॒नम् । ए॒व । प्र॒ज॒ये॒ति॑ प्र—ज॒या॑ । प॒शु॒भि॒रिति॑ प॒शु—
भिः । प्र॒थ॒य॒ति॒ । ध्रु॒वा । ३६ (५०) ॥ [३६] ॥ अ॒सि॒ । इति॑ । स॒मि॒ति॑ । ह॒न्ति॒ । धृ॒त्यै॑ । दे॒वेभ्यः॑ ।

शुन्धस्व । देवेभ्यः । शुम्भस्व । इति । अवेति । च । उखषति । प्रेति । च । किरति । शुद्ध्यै । इन्द्र-
घोष इतीन्द्र—घोषः । त्वा । वसुभिरिति वसु—भिः । पुरस्तात् । पातु । इति । आह । दिग्भ्य इति
दिक्—भ्यः । एव । एनाम् । प्रेति । उखषति । देवान् । च । इत् । उत्तरवेदिरित्युत्तर—वेदिः । उपा-
ववर्तीत्युप—आववर्ति । इह । एव । वीति । जयामहै । इति । असुराः । वज्रम् । उद्यत्येत्युत्त-
यत्य । देवान् । अभीति । आयन्त । तान् । इन्द्रघोष इतीन्द्र—घोषः । वसुभिरिति वसु—भिः ।
पुरस्तात् । अपेति । ३७ (५०) ॥ [३७] ॥ अनुदत् । मनोजवा इति मनः—जवाः । पितृभि-
रिति पितृ—भिः । दख्षिणतः । प्रचेता इति प्र—चेताः । रुद्रैः । पश्चात् । विश्वकर्मेति विश्व-
कर्मा । आदित्यैः । उत्तरत इत्युत्त—तरतः । यत् । एवम् । उत्तरवेदिमित्युत्तर—वेदिम् । प्रोखष-
तीति प्र—उखषति । दिग्भ्य इति दिक्—भ्यः । एव । तत् । यजमानः । भ्रातृव्यान् । प्रेति । नुदते ।
इन्द्रः । यतीन् । सालावृकेभ्यः । प्रेति । अयच्छत् । तान् । दख्षिणतः । उत्तरवेद्या इत्युत्तर—
वेद्याः । आदन्न । यत् । प्रोख्षणीनामिति प्र—उख्षणीनाम् । उच्छिष्येतेत्युत्त—शिष्येत । तत् ।
दख्षिणतः । उत्तरवेद्या इत्युत्तर—वेद्यै । नीति । नयेत् । यत् । एव । तत्र । क्रूरम् । तत् । तेन ।
शमयति । यम् । द्विष्यात् । तम् । ध्यायेत् । शुचा । एव । एनम् । अर्पयति ॥ [३८] ॥

(मिमीते नाम ध्रुवा ऽप शुचा त्रीणि च)

॥ ७ ॥

सा । उत्तरवेदिरित्युत्तर—वेदिः । अब्रवीत् । सर्वान् । मया । कामान् । वीति । अश्नवथ ।
इति । ते । देवाः । अकामयन्त । असुरान् । भ्रातृव्यान् । अभीति । भवेम । इति । ते । अजु-
हवुः । सिंहीः । असि । सपत्नसाहीति सपत्न—साही । स्वाहा । इति । ते । असुरान् । भ्रातृव्यान् ।
अभीति । अभवन्न । ते । असुरान् । भ्रातृव्यान् । अभिभूयेत्यभि—भूय । अकामयन्त । प्रजामिति
प्र—जाम् । विन्देमहि । इति । ते । अजुहवुः । सिंहीः । असि । सुप्रजावनिरिति सुप्रजा—वनिः ।
स्वाहा । इति । ते । प्रजामिति प्र—जाम् । अविन्दन्त । ते । प्रजामिति प्र—जाम् । वित्त्वा । ३९
(५०) ॥ [३९] ॥ अकामयन्त । पशून् । विन्देमहि । इति । ते । अजुहवुः । सिंहीः । असि ।
रायस्पोषवनिरिति रायस्पोष—वनिः । स्वाहा । इति । ते । पशून् । अविन्दन्त । ते । पशून् ।
वित्त्वा । अकामयन्त । प्रतिष्ठामिति प्रति—स्थाम् । विन्देमहि । इति । ते । अजुहवुः । सिंहीः ।

अ॒सि॒ । आ॒दि॒त्य॒व॒नि॒रि॒त्या॒दि॒त्य—व॒निः । स्वा॒हा । इति॑ । ते । इ॒माम् । प्र॒ति॒ष्ठा॒मि॒ति॑ प्र॒ति—स्था॒म् ।
 अ॒वि॒न्द॒न्त॒ । ते । इ॒माम् । प्र॒ति॒ष्ठा॒मि॒ति॑ प्र॒ति—स्था॒म् । वि॒त्त्वा । अ॒का॒म॒य॒न्त॒ । दे॒वताः॑ । आ॒शिष॒
 इत्या॑—शिषः । उ॒पेति॑ । इ॒याम् । इति॑ । ते । अ॒जु॒ह॒वुः । सि॒न्हीः । अ॒सि॒ । एति॑ । व॒ह । दे॒वान् । दे॒व॒
 य॒त इति॑ दे॒व—य॒ते । ४० (५०) ॥ [४०] ॥ य॒ज॒मा॒ना॒य । स्वा॒हा । इति॑ । ते । दे॒वताः॑ । आ॒शिष॒
 इत्या॑—शिषः । उ॒पेति॑ । आ॒य॒न्न॒ । प॒ञ्च॒ । कृ॒त्वः । व्या॒घा॒र॒य॒तीति॑ वि—आ॒घा॒र॒य॒ति॒ । प॒ञ्चा॒र॒ख्ये॒ति॒
 प॒ञ्च—अ॒र॒ख्य॒रा॒ । प॒ङ्क्तिः॑ । पा॒ङ्क्तः॑ । य॒ज्ञः । य॒ज्ञम् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे॒ । अ॒र॒ख्य॒या॒ । व्या॒घा॒र॒य॒
 तीति॑ वि—आ॒घा॒र॒य॒ति॒ । तस्मा॑त् । अ॒र॒ख्य॒या॒ । प॒श॒वः॑ । अ॒ङ्गानि॑ । प्रेति॑ । ह॒र॒न्ति॒ । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या॒
 इति॑ प्र॒ति—स्थि॒त्यै॒ । भू॒तेभ्यः॑ । त्वा । इति॑ । स्रुच॑म् । उ॒दि॒ति॒ । गृ॒ह्णा॒ति॒ । ये । ए॒व । दे॒वाः । भू॒ताः ।
 तेषा॑म् । तत् । भा॒ग॒धे॒य॒मि॒ति॑ भा॒ग—धे॒य॒म् । तान् । ए॒व । तेन॑ । प्री॒णा॒ति॒ । पौ॒तु॒द्र॒वा॒न् । प॒रि॒धी॒
 नि॒ति॑ प॒रि—धी॒न् । प॒रीति॑ । द॒धा॒ति॒ । ए॒षाम् । ४१ (५०) ॥ [४१] ॥ लो॒का॒ना॑म् । वि॒धृ॒त्या॒ इति॑
 वि—धृ॒त्यै॒ । अ॒ग्नेः॑ । त्र॒यः । ज्या॒या॒श्सः॑ । भ्रा॒त॒रः । आ॒स॒न्न॒ । ते । दे॒वेभ्यः॑ । ह॒व्यम् । व॒ह॒न्तः॑ ।
 प्रेति॑ । अ॒मी॒य॒न्त॒ । सः । अ॒ग्निः । अ॒बि॒भे॒त् । इ॒त्थम् । वा॒व । स्यः॑ । आ॒र्ति॑म् । एति॑ । अ॒रि॒ष्य॒ति॒ ।
 इति॑ । सः । नि॒ला॒य॒त॒ । सः । या॒म् । व॒न॒स्प॒ति॒षु॒ । अ॒व॒स॒त् । ता॒म् । पू॒तु॒द्रौ॒ । या॒म् । ओ॒ष॒धी॒षु॒ ।
 ता॒म् । सु॒ग॒न्धि॒ते॒ज॒न॒ इति॑ सु॒ग॒न्धि—ते॒ज॒ने॒ । या॒म् । प॒शु॒षु॒ । ता॒म् । पे॒त्व॒स्य॒ । अ॒न्त॒रा॒ । श्र॒द्धे॒ इति॑ ।
 तम् । दे॒वताः॑ । प्रै॒ष॒मि॒ति॑ प्र—ए॒षम् । ऐ॒च्छ॒न्न॒ । तम् । अ॒न्वि॒ति॒ । अ॒वि॒न्द॒न्न॒ । तम् । अ॒ब्रु॒व॒न्न॒ । ४२
 (५०) ॥ [४२] ॥ उ॒पेति॑ । नः॑ । एति॑ । व॒र्त॒स्व॒ । ह॒व्यम् । नः॑ । व॒ह । इति॑ । सः । अ॒ब्र॒वी॒त् ।
 व॒र॑म् । वृ॒णौ॒ । यत् । ए॒व । गृ॒ही॒त॒स्य॑ । अ॒हु॒त॒स्य॑ । ब॒हिः॒प॒रि॒धीति॑ ब॒हिः—प॒रि॒धि॒ । स्क॒न्दा॑त् । तत् ।
 मे॒ । भ्रा॒त॒र॒णाम् । भा॒ग॒धे॒य॒मि॒ति॑ भा॒ग—धे॒य॒म् । अ॒स॒त् । इति॑ । तस्मा॑त् । यत् । गृ॒ही॒त॒स्य॑ । अ॒हु॒
 त॒स्य॑ । ब॒हिः॒प॒रि॒धीति॑ ब॒हिः—प॒रि॒धि॒ । स्क॒न्दि॑ति॒ । तेषा॑म् । तत् । भा॒ग॒धे॒य॒मि॒ति॑ भा॒ग—धे॒य॒म् ।
 तान् । ए॒व । तेन॑ । प्री॒णा॒ति॒ । सः । अ॒म॒न्य॒त॒ । अ॒स्थ॒न्व॒न्त॒ इत्य॑स्थ॒न्न—व॒न्तः॑ । मे॒ । पूर्वे॑ । भ्रा॒त॒रः ।
 प्रेति॑ । अ॒मे॒ष॒त॒ । अ॒स्थानि॑ । शा॒त॒यै॒ । इति॑ । सः । या॒नि॒ । ४३ (५०) ॥ [४३] ॥ अ॒स्थानि॑ ।
 अ॒शा॒त॒य॒त॒ । तत् । पू॒तु॒द्रु॒ । अ॒भ॒व॒त् । यत् । मा॒श्स॒म् । उ॒प॒मृ॒त॒मि॒त्युप॑—मृ॒त॒म् । तत् । गु॒ल्गु॒लु॒ ।
 यत् । ए॒तान् । सं॒भा॒रा॒नि॒ति॑ सं—भा॒रान् । स॒म्भ॒र॒तीति॑ सं—भ॒र॒ति॒ । अ॒ग्नि॒म् । ए॒व । तत् । स॒मि॒ति॒ ।
 भ॒र॒ति॒ । अ॒ग्नेः॑ । पु॒री॒ष॒म् । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । अ॒ग्नेः॑ । हि॒ । ए॒तत् । पु॒री॒ष॒म् । यत् । सं॒भा॒रा॒ इति॑

सं—भाराः । अथो इति । खलु । आहुः । एते । वाव । एनम् । ते । भ्रातरः । परीति । शोरे । यत् ।
पौतुद्रवाः । परिधय इति परि—धयः । इति ॥ [४४] ॥

(वित्त्वा देवयत एषा मंब्रुवन् यानि चतुश्चत्वारिंशच्च)

॥ ८ ॥

★

बद्धम् । अवेति । स्यति । वरुणपाशादिति वरुण—पाशात् । एव । एने इति । मुञ्चति । प्रेति ।
नेनेक्ति । मेद्धे इति । एव । एने इति । करोति । सावित्रिया । ऋचा । हुत्वा । हविर्द्धाने इति
हविः—धाने । प्रेति । वर्तयति । सवितृप्रसूत इति सवितृ—प्रसूतः । एव । एने इति । प्रेति । वर्त-
यति । वरुणः । वै । एषः । दुर्वागिति दुः—वाक् । उभयतः । बद्धः । यत् । अरुषः । सः ।
यत् । उथ्सर्जेदित्युत्—सर्जेत् । यजमानस्य । गृहान् । अभ्युथ्सर्जेदित्यभि—उथ्सर्जेत् । सुवा-
गिति सु—वाक् । देव । दुर्यान् । एति । वद । इति । आह । गृहाः । वै । दुर्याः । शान्त्यै । पत्नी । ४५
(५०) ॥ [४५] ॥ उपेति । अनक्ति । पत्नी । हि । सर्वस्य । मित्रम् । मित्रत्वायेति मित्र—त्वाय ।
यत् । वै । पत्नी । यज्ञस्य । करोति । मिथुनम् । तत् । अथो इति । पत्नियाः । एव । एषः । यज्ञस्य ।
अन्वारंभ इत्यनु—आरंभः । अनवच्छित्या इत्यनव—छित्यै । वर्त्मना । वै । अन्वित्येत्यनु—
इत्य । यज्ञम् । ररुषांसि । जिघांसन्ति । वैष्णवीभ्याम् । ऋग्भ्यामित्यृक्—भ्याम् । वर्त्मनोः ।
जुहोति । यज्ञः । वै । विष्णुः । यज्ञात् । एव । ररुषांसि । अपेति । हन्ति । यत् । अदध्वर्युः ।
अनग्नौ । आहुतिमित्या—हुतिम् । जुहुयात् । अन्धः । अदध्वर्युः । स्यात् । ररुषांसि । यज्ञम् ।
हन्युः । ४६ (५०) ॥ [४६] ॥ हिरण्यम् । उपास्येत्युप—अस्य । जुहोति । अग्निवतीत्यग्नि—
वति । एव । जुहोति । न । अन्धः । अदध्वर्युः । भवति । न । यज्ञम् । ररुषांसि । घ्नन्ति ।
प्राची इति । प्रेति । इतम् । अदध्वरम् । कल्पयन्ती इति । इति । आह । सुवर्गमिति सुवः—
गम् । एव । एने इति । लोकम् । गमयति । अत्र । रमेथाम् । वर्षमन्न । पृथिव्याः । इति । आह ।
वर्षम् । हि । एतत् । पृथिव्याः । यत् । देवयजनमिति देव—यजनम् । शिरः । वै । एतत् । यज्ञस्य ।
यत् । हविर्द्धानमिति हविः—धानम् । दिवः । वा । विष्णो । उत । वा । पृथिव्याः । ४७ (५०)
॥ [४७] ॥ इति । आशीर्षदयेत्याशीः—पदया । ऋचा । दक्षिणस्य । हविर्द्धानस्येति हविः—
धानस्य । मेथीम् । नीति । हन्ति । शीरुषतः । एव । यज्ञस्य । यजमानः । आशिष इत्या—

शिषः। अवेति। रुन्धे। दण्डः। वै। औपरः। तृतीयस्य। हविर्द्धानस्येति हविः—धानस्य। वषट्कारेणेति वषट्—कारेण। अरुषम्। अच्छिनत्। यत्। तृतीयम्। छदिः। हविर्द्धानयो-
रिति हविः—धानयोः। उदाहियत इत्युत्—आहियते। तृतीयस्य। हविर्द्धानस्येति हविः—
धानस्य। अवरुद्ध्या इत्यव—रुद्ध्यै। शिरः। वै। एतत्। यज्ञस्य। यत्। हविर्द्धानमिति हविः—
धानम्। विष्णोः। रराटम्। असि। विष्णोः। पृष्ठम्। असि। इति। आह। तस्मात्। एतावद्धे-
त्येतावत्—धा। शिरः। विष्यूतमिति वि—स्यूतम्। विष्णोः। स्यूः। असि। विष्णोः। ध्रुवम्।
असि। इति। आह। वैष्णवम्। हि। देवतया। हविर्द्धानमिति हविः—धानम्। यम्। प्रथमम्।
ग्रन्थिम्। ग्रन्थीयात्। यत्। तम्। न। विस्रसयेदिति वि—स्रसयेत्। अमेहेन। अदध्वर्युः।
प्रेति। मीयेत्। तस्मात्। सः। विस्रस्य इति वि—स्रस्यः ॥ [४८] ॥

(पत्नी हन्युर्वा पृथिव्याविष्यूतविष्णोः षड्विंशतिश्च)

॥ ९ ॥

देवस्य। त्वा। सवितुः। प्रसव इति प्र—सवे। इति। अभ्रिम्। एति। दत्ते। प्रसूत्या इति प्र—
सूत्यै। अश्विनोः। बाहुभ्यामिति बाहु—भ्याम्। इति। आह। अश्विनौ। हि। देवानाम्। अदध्वर्यु
इति। आस्ताम्। पूष्णः। हस्ताभ्याम्। इति। आह। यत्यै। वज्रः। इव। वै। एषा। यत्। अभ्रिः।
अभ्रिः। असि। नारिः। असि। इति। आह। शान्त्यै। काण्डेकाण्ड इति काण्डे—काण्डे। वै।
क्रियमाणे। यज्ञम्। ररुषांसि। जिघांसन्ति। परिलिखितमिति परि—लिखितम्। ररुषः।
परिलिखिता इति परि—लिखिताः। अरातयः। इति। आह। ररुषसाम्। अपहत्या इत्यप—
हृत्यै। ४९ (५०) ॥ [४९] ॥ इदम्। अहम्। ररुषसः। ग्रीवाः। अपीति। कृन्तामि। यः।
अस्मान्। द्वेष्टि। यम्। च। वयम्। द्विष्मः। इति। आह। द्वौ। वाव। पुरुषौ। यम्। च। एव।
द्वेष्टि। यः। च। एनम्। द्वेष्टि। तयोः। एव। अनन्तरायमित्यनन्तः—आयम्। ग्रीवाः। कृन्तति।
दिवे। त्वा। अन्तरिक्षाय। त्वा। पृथिव्यै। त्वा। इति। आह। एभ्यः। एव। एनाम्। लोकेभ्यः।
प्रेति। उरुषति। परस्तात्। अर्वाचीम्। प्रेति। उरुषति। तस्मात्। ५० (५०) ॥ [५०] ॥
परस्तात्। अर्वाचीम्। मनुष्याः। ऊर्जम्। उपेति। जीवन्ति। क्रूरम्। इव। वै। एतत्। करोति।
यत्। खनति। अपः। अवेति। नयति। शान्त्यै। यवमतीरिति यव—मतीः। अवेति। नयति।

ऊर्कः। वै। यवः। ऊर्कः। उदुम्बरः। ऊर्जा। एव। ऊर्जम्। समिति। अर्द्धयति। यजमानेन।
सम्मि तेति सं—मिता। औदुम्बरी। भवति। यावान्। एव। यजमानः। तावतीम्। एव। अस्मिन्न।
ऊर्जम्। दधाति। पितृणाम्। सदनम्। असि। इति। बरुहिः। अवेति। स्तृणाति। पितृदेवत्य-
मिति पितृ—देवत्यम्। ५१ (५०) ॥ [५१] ॥ हि। एतत्। यत्। निखातमिति नि—खातम्।
यत्। बरुहिः। अनवस्तीर्येत्यनव—स्तीर्य। मिनुयात्। पितृदेवत्येति पितृ—देवत्या। निखा-
तेति नि—खाता। स्यात्। बरुहिः। अवस्तीर्येत्यव—स्तीर्य। मिनोति। अस्याम्। एव। एनाम्।
मिनोति। अथो इति। स्वारुहमिति स्व—रुहम्। एव। एनाम्। करोति। उदिति। दिवम्।
स्तभान्। एति। अन्तरिखम्। पृण। इति। आह। एषाम्। लोकानाम्। विधृत्या इति वि-
धृत्यै। द्युतानः। त्वा। मारुतः। मिनोतु। इति। आह। द्युतानः। ह। स्म। वै। मारुतः।
देवानाम्। औदुम्बरीम्। मिनोति। तेन। एव। ५२ (५०) ॥ [५२] ॥ एनाम्। मिनोति। ब्रह्म-
वनिमिति ब्रह्म—वनिम्। त्वा। र्षत्रवनिमिति र्षत्र—वनिम्। इति। आह। यथायजुरिति
यथा—यजुः। एव। एतत्। घृतेन। द्यावापृथिवी इति द्यावा—पृथिवी। एति। पृणेत्याम्। इति।
औदुम्बर्याम्। जुहोति। द्यावापृथिवी इति द्यावा—पृथिवी। एव। रसेन। अनक्ति। आन्तमित्या—
अन्तम्। अन्ववस्त्रावयतीत्यनु—अवस्त्रावयति। आन्तमित्या—अन्तम्। एव। यजमानम्।
तेजसा। अनक्ति। ऐन्द्रम्। असि। इति। छदिः। अधि। नीति। दधाति। ऐन्द्रम्। हि। देवतया।
सदः। विश्वजनस्येति विश्व—जनस्य। छाया। इति। आह। विश्वजनस्येति विश्व—जनस्य।
हि। एषा। छाया। यत्। सदः। नवछदीति नव—छदि। ५३ (५०) ॥ [५३] ॥ तेजस्काम-
स्येति तेजः—कामस्य। मिनुयात्। त्रिवृतेति त्रि—वृत्ता। स्तोमेन। सम्मितमिति सं—मितम्।
तेजः। त्रिवृदिति त्रि—वृत्। तेजस्वी। एव। भवति। एकादशछदीत्येकादश—छदि। इन्द्रिय-
कामस्येतीन्द्रिय—कामस्य। एकादशार्षत्रेत्येकादश—अर्षत्रा। त्रिष्टुक्। इन्द्रियम्। त्रिष्टुक्।
इन्द्रियावी। एव। भवति। पञ्चदशछदीति पञ्चदश—छदि। भ्रातृव्यवत् इति भ्रातृव्य—वत्।
पञ्चदश इति पञ्च—दशः। वज्रः। भ्रातृव्याभिभूत्या इति भ्रातृव्य—अभिभूत्यै। सप्तदशछ-
दीति सप्तदश—छदि। प्रजाकामस्येति प्रजा—कामस्य। सप्तदश इति सप्त—दशः। प्रजाप-
तिरिति प्रजा—पतिः। प्रजापतेरिति प्रजा—पतेः। आस्यै। एकविंशतिछदीत्येकविंशति—

छदि। प्रतिष्ठाकामस्येति प्रतिष्ठा—कामस्य। एकविंश इत्येक—विंशः। स्तोमानां। प्रतिष्ठेति प्रति—स्था। प्रतिष्ठित्या इति प्रति—स्थित्यै। उदरम्। वै। सदः। ऊर्कः। उदुंबरः। मद्ध्यतः। औदुंबरीम्। मिनोति। मद्ध्यतः। एव। प्रजानामिति प्र—जानाम्। ऊर्जम्। दधाति। तस्मात्। ५४ (५०) ॥ [५४] ॥ मद्ध्यतः। ऊर्जा। भुञ्जते। यजमानलोक इति यजमान—लोके। वै। दखिणानि। छदींषि। भ्रातृव्यलोक इति भ्रातृव्य—लोके। उत्तराणीत्युत्—तराणि। दखिणानि। उत्तराणीत्युत्—तराणि। करोति। यजमानम्। एव। अयजमानात्। उत्तरमित्युत्—तरम्। करोति। तस्मात्। यजमानः। अयजमानात्। उत्तर इत्युत्—तरः। अन्तर्वर्तानित्यन्तः—वर्तान्। करोति। व्यावृत्त्या इति वि—आवृत्त्यै। तस्मात्। अरण्यम्। प्रजा इति प्र—जाः। उपेति। जीवन्ति। परीति। त्वा। गिर्वणः। गिरः। इति। आह। यथायजुरिति यथा—यजुः। एव। एतत्। इन्द्रस्य। स्यूः। असि। इन्द्रस्य। ध्रुवम्। असि। इति। आह। ऐन्द्रम्। हि। देवतया। सदः। यम्। प्रथमम्। ग्रन्थिम्। ग्रन्थीयात्। यत्। तम्। न। विस्त्रंसयेदिति वि—स्त्रंसयेत्। अमेहेन। अदध्वर्युः। प्रेति। मीयेत। तस्मात्। सः। विस्त्रस्य इति वि—स्त्रस्यः ॥ [५५] ॥

(अपहृत्यै तस्मात् पितृदेवत्यं तेनैव नवच्छदि तस्मात् सदः पञ्चदश च)

॥ १० ॥

शिरः। वै। एतत्। यज्ञस्य। यत्। हविर्द्धानमिति हविः—धानम्। प्राणा इति प्र—अनाः। उपरवा इत्युप—रवाः। हविर्द्धान इति हविः—धाने। खायन्ते। तस्मात्। शीरूषन्न। प्राणा इति प्र—अनाः। अधस्तात्। खायन्ते। तस्मात्। अधस्तात्। शीर्ष्णः। प्राणा इति प्र—अनाः। रख्बोहण इति रख्बः—हनः। वलगहन इति वलग—हनः। वैष्णवान्। खनामि। इति। आह। वैष्णवाः। हि। देवतया। उपरवा इत्युप—रवाः। असुराः। वै। निर्यन्त इति निः—यन्तः। देवानाम्। प्राणेष्विति प्र—अनेषु। वलगानिति वल—गान्। नीति। अखनन्न। तान्। बाहुमात्र इति बाहु—मात्रे। अन्विति। अविन्दन्न। तस्मात्। बाहुमात्रा इति बाहु—मात्राः। खायन्ते। इदम्। अहम्। तम्। वलगमिति वल—गम्। उदिति। वपामि। ५६ (५०) ॥ [५६] ॥ यम्। नः। समानः। यम्। असमानः। निचखानेति नि—चखान्। इति। आह। द्वौ। वाव। पुरुषौ।

यः । च । ए॒व । स॒मा॒नः । यः । च । अ॒स॒मा॒नः । यम् । ए॒व । अ॒स्मै । तौ । व॒ल॒ग॒मि॒ति॒ व॒ल—ग॒म् ।
 नि॒ख॒न॒त॒ इति॑ नि—ख॒न॒तः । तम् । ए॒व । उ॒दि॒ति॒ । व॒प॒ति॒ । स॒मि॒ति॒ । तृ॒ण॒त्ति॒ । तस्मा॑त् । स॒न्तृ॒ण्णा
 इति॑ सं—तृ॒ण्णाः । अ॒न्त॒र॒तः । प्रा॒णा इति॑ प्र—अ॒नाः । न । स॒मि॒ति॒ । भि॒न॒त्ति॒ । तस्मा॑त् । अ॒सं—
 भि॒न्ना इत्य॑सं—भि॒न्नाः । प्रा॒णा इति॑ प्र—अ॒नाः । अ॒पः । अ॒वे॒ति॒ । न॒य॒ति॒ । तस्मा॑त् । आ॒र्द्राः ।
 अ॒न्त॒र॒तः । प्रा॒णा इति॑ प्र—अ॒नाः । य॒व॒म॒ती॒रि॒ति॒ य॒व—म॒तीः । अ॒वे॒ति॒ । न॒य॒ति॒ । ५७ (५०)
 ॥ [५७] ॥ ऊ॒र्क् । वै । य॒वः । प्रा॒णा इति॑ प्र—अ॒नाः । उ॒प॒र॒वा इत्यु॑प—र॒वाः । प्रा॒णे॒ष्वि॒ति॒ प्र—
 अ॒ने॒षु । ए॒व । ऊ॒र्ज॑म् । द॒धा॒ति॒ । ब॒रु॒हिः । अ॒वे॒ति॒ । स्तृ॒णा॒ति॒ । तस्मा॑त् । लो॒म॒शाः । अ॒न्त॒र॒तः ।
 प्रा॒णा इति॑ प्र—अ॒नाः । आ॒ज्ये॑न । व्या॒घा॒र॒य॒ती॒ति॒ वि—आ॒घा॒र॒य॒ति॒ । तेजः॑ । वै । आ॒ज्य॑म् ।
 प्रा॒णा इति॑ प्र—अ॒नाः । उ॒प॒र॒वा इत्यु॑प—र॒वाः । प्रा॒णे॒ष्वि॒ति॒ प्र—अ॒ने॒षु । ए॒व । तेजः॑ । द॒धा॒ति॒ ।
 ह॒नू इति॑ । वै । ए॒ते इति॑ । य॒ज्ञ॒स्य॑ । यत् । अ॒धि॒ष॒व॒णे इत्य॑धि—स॒र्व॒ने । न । स॒मि॒ति॒ । तृ॒ण॒त्ति॒ ।
 अ॒स॒न्तृ॒ण्णे इत्य॑सं—तृ॒ण्णे । हि । ह॒नू इति॑ । अथो॑ इति॑ । ख॒लु । दी॒र्घ॒सो॒म इति॑ दी॒र्घ—सो॒मे ।
 स॒न्तृ॒द्ये इति॑ सं—तृ॒द्ये । धृ॒त्यै । शि॒रः । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञ॒स्य॑ । यत् । ह॒वि॒र्द्धान॑मि॒ति॒ ह॒विः—
 धा॒न॑म् । ५८ (५०) ॥ [५८] ॥ प्रा॒णा इति॑ प्र—अ॒नाः । उ॒प॒र॒वा इत्यु॑प—र॒वाः । ह॒नू इति॑ ।
 अ॒धि॒ष॒व॒णे इत्य॑धि—स॒र्व॒ने । जि॒ह्वा । च॒र्म । ग्रा॒वा॒णः । द॒न्ताः॑ । मुख॑म् । आ॒ह॒व॒नी॒य इत्या॑—
 ह॒व॒नी॒यः । ना॒सिका॑ । उ॒त्त॒र॒वे॒दि॒रित्यु॑त्त॒र—वे॒दिः । उ॒द॒र॑म् । स॒दः । य॒दा । ख॒लु । वै । जि॒ह्वया॑ ।
 द॒त्स्वि॒ति॒ दत्—सु॑ । अधी॑ति॒ । खा॒द॒ति॒ । अथ॑ । मुख॑म् । ग॒च्छ॒ति॒ । य॒दा । मुख॑म् । ग॒च्छ॒ति॒ ।
 अथ॑ । उ॒द॒र॑म् । ग॒च्छ॒ति॒ । तस्मा॑त् । ह॒वि॒र्द्धान॑ इति॑ ह॒विः—धा॒ने । च॒र्म॒न् । अधी॑ति॒ । ग्रा॒व॒भि॒रि॒ति॒
 ग्रा॒व—भिः॑ । अ॒भि॒षु॒त्येत्य॑भि—सु॒त्य॑ । आ॒ह॒व॒नी॒य इत्या॑—ह॒व॒नी॒ये । हु॒त्वा । प्र॒त्य॒ञ्चः । प॒रे॒त्ये॒ति॒
 प॒रा—इत्य॑ । स॒द॒सि॑ । भ॒र्ष॒य॒न्ति॒ । यः । वै । वि॒रा॒ज इति॑ वि—रा॒जः । य॒ज्ञ॒मुख॑ इति॑ य॒ज्ञ—मु॒खे ।
 दो॒ह॑म् । वे॒द । दु॒हे । ए॒व । ए॒ना॒म् । इ॒य॒म् । वै । वि॒रा॒डि॒ति॒ वि—रा॒ट् । तस्यै॑ । त्वक् । च॒र्म । ऊ॒धः ।
 अ॒धि॒ष॒व॒णे इत्य॑धि—स॒र्व॒ने । स्त॒नाः । उ॒प॒र॒वा इत्यु॑प—र॒वाः । ग्रा॒वा॒णः । व॒थ॒साः । ऋ॒त्वि॒जः ।
 दु॒ह॒न्ति॒ । सो॒मः । प॒यः । यः । ए॒व॒म् । वे॒द । दु॒हे । ए॒व । ए॒ना॒म् ॥ [५९] ॥

(व॒पा॒मि॒य॒व॒म॒ती॒र॒व॒ न॒य॒ति॒ह॒वि॒र्द्धान॑न॒मे॒व॒त्र॒यो॒वि॒श॒ति॒श्च)

॥ ११ ॥

॥ हरिः ॐ ॥

षष्ठकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः — पद पाठः — समाप्तः

अनुवाकाः	पञ्चशत्यः
११	५९

ॐ